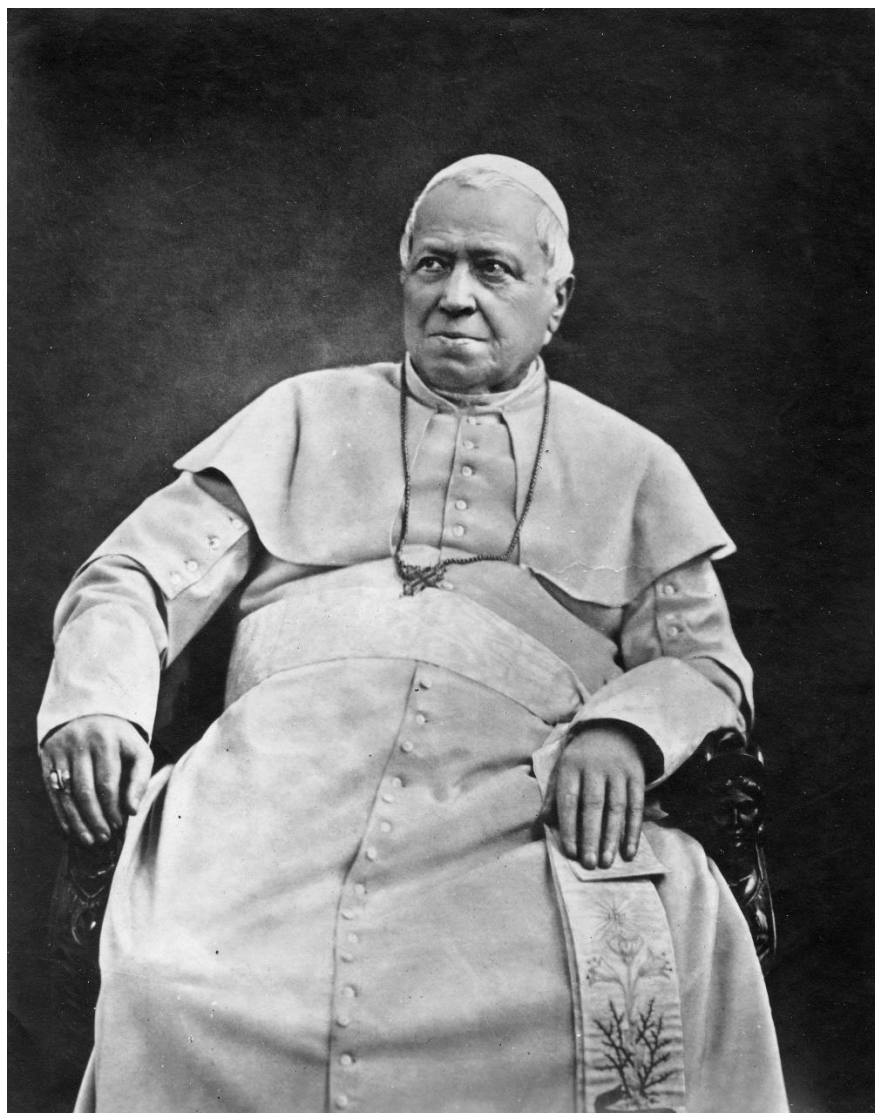

Sobór Watykański I (1869-1870)

6 grudnia 1864 Pius IX zawiadomił kardynałów
o zamiarze zwołania soboru.

Wszyscy członkowie kolegium kardynalskiego
– pod ścisłą tajemnicą – mieli zastanowić się nad tym planem
i swą opinię przekazać papieżowi.

Wczesną wiosną powołano komisję pięciu kardynałów
dla wstępnego przeanalizowania tematów soborowych.
Zapowiedziano zwołanie soboru na 26 czerwca 1867.

Pius XI, Giovanni Maria Mastai Ferretti (1792-1878) (Wikipedia)

500 biskupów przebywających w Rzymie z okazji obchodów tysiąc osiemsetnej rocznicy męczeństwa Piotra i Pawła wyraziło nadzieję, iż sobór przyczyni się do umocnienia jedności, uświęcenia i pokoju.

Papież w odpowiedzi powierzył sobór opiece Maryi. Urzędowe zwołanie soboru nastąpiło 29 czerwca 1868.

Zaproszono także oddzielone Kościoły prawosławne. Papież zamierzał skupić świat katolicki wokół manifestacji katolickiej prawdy oraz dostosować dyscyplinę kościelną do zmienionych warunków epoki.

Wielkie spory – jeszcze przed rozpoczęciem soboru – wywołała sprawa nieomylności papieskiej.

Jak donosiły czasopisma, oczekiwano takiej definicji.

Niektórzy teolodzy, zwłaszcza w Niemczech, bardzo gwałtownie wystąpili przeciwko niej.

We wrześniu 1869 niemieccy biskupi ogłosili w Fuldzie uspokajający list pasterski, który jednak nie mógł uspokoić wzburzonych umysłów.

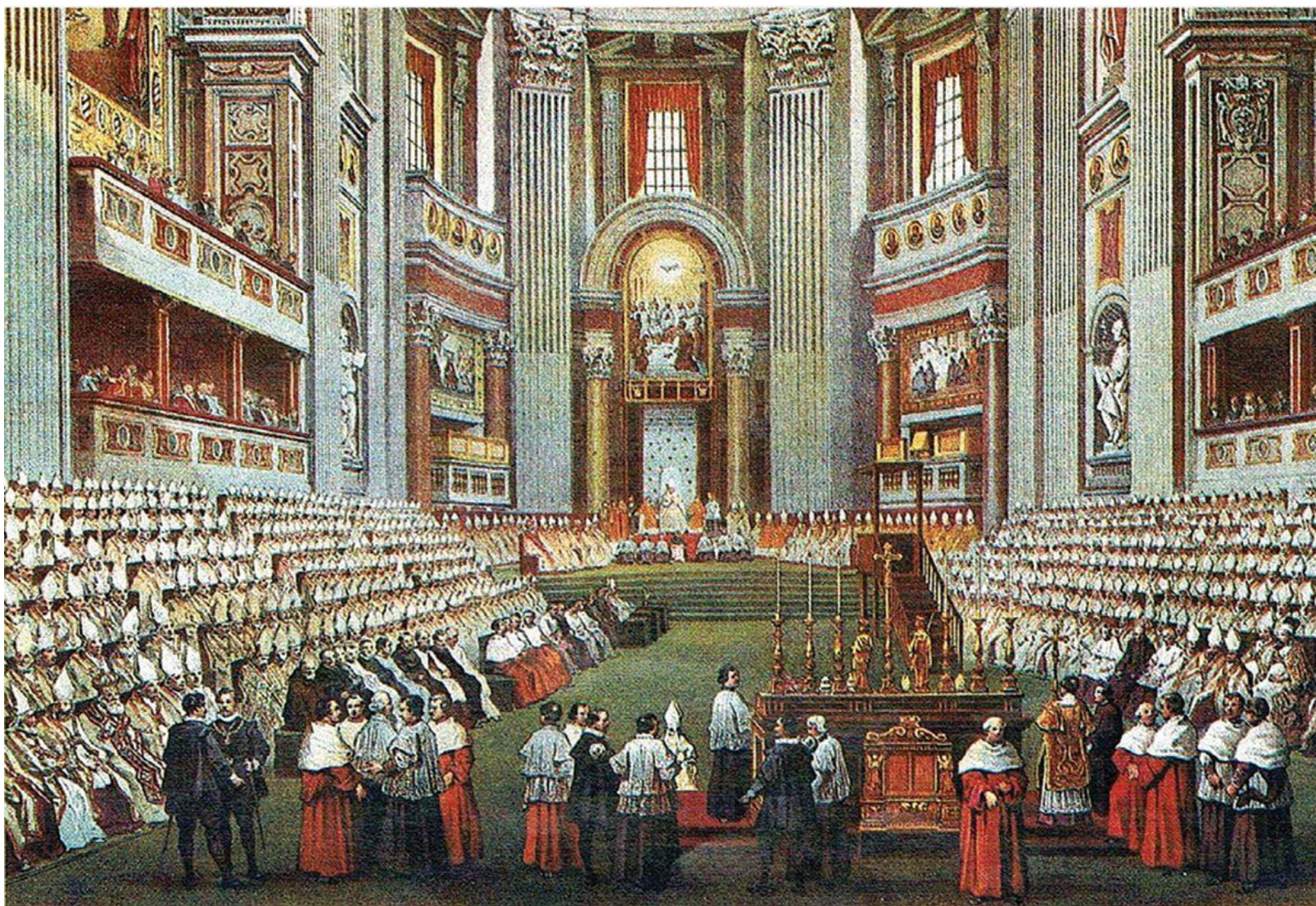
Niewiele brakowało, by do tego sporu włączył się rząd Rzeszy Niemieckiej, czego jednak zaniechał.

8 grudnia 1869 w Bazylice św. Piotra odbyła się uroczysta inauguracja soboru.

Na początku obecnych było 642 ojców soborowych, ale już wkrótce ich liczba wzrosła do 700.

Sobór Watykański I mógł wykazać się największą liczbą uczestników w porównaniu z dotychczasowymi soborami.

Z Niemiec uczestniczyło 20 biskupów, z których 15 należało do tzw. mniejszości uważającej definicję papieskiej nieomyłności za niewłaściwą.

Obrady Soboru Watykańskiego I (Wikipedia)

W okresie od połowy grudnia 1869 do połowy stycznia 1870
ojcowie soborowi wybrali cztery komisje:
do spraw problemów wiary,
do spraw dyscypliny kościelnej,
do spraw zakonnych,
do spraw wschodnich rytów i misji.
Komisje te były zobowiązane do przedstawienia
zgromadzeniu generalnemu swoich propozycji.

Przed soborem uzgodniono, że zgłoszonych zostanie 51 projektów dekretów, tzw. schematów, ale uchwalono z nich tylko dwa: schemat o wierze katolickiej oraz schemat o Kościele Chrystusa. Jego uchwalenie nastęczyło wiele trudności. 380 ojców w styczniu 1870 soborowych wystąpiło z wnioskiem, aby do tego schematu wprowadzić definicję o nieomyślności papieża. Debatowano nad tym 6 marca i okazało się, że przeciwników definicji w tej kwestii jest niewielu.

W debacie biskup Hefele z Rottenburga nawiązał do tzw. problemu Honoriusza (625-638) potępionego przez Sobór w Konstantynopolu III (680-681) za popieranie monoteletyzmu.

Głosowanie nad problemem nieomylności wykazało, że większość opowiada się za tą definicją:
13 lipca 1870 spośród ojców soborowych 451 głosowało za definicją o nieomylności, 62 głosowało „warunkowo”, a tylko 88 ją odrzuciło.
18 lipca 1870 na czwartej sesji spośród ojców soborowych 533 głosowało za, 2 przeciw, a 57 przeciwników wcześniej opuściło zgromadzenie, ale i oni podporządkowali się później decyzji soboru.

Pius XI, papież w latach 1846-1878 (Wikipedia)

W sprawie papieskiej nieomylności sobór ustalił, że:
władza papieża jest bezpośrednią i najwyższą
władzą jurysdykcyjną nad całym Kościołem w sprawach
wiary, obyczajów i kierowania Kościołem.

Jeżeli papież przemawia *ex cathedra*,
tzn. kiedy wykonując swój urząd jako pasterz i nauczyciel,
głosi naukę odnoszącą się do wiary i obyczajów i definiuje ją
jako naukę, która powinna obowiązywać cały Kościół,
to posiada on wsparcie Boże obiecane świętemu Piotrowi,
nieomylność, w jaką boski Zbawiciel chciał mieć wyposażony
swój Kościół, kiedy ten definiuje naukę o wierze i obyczajach.

Dlatego takie definicje są niezmiennie same z siebie,
nie zaś z tytułu akceptacji ich przez cały Kościół.

19 lipca 1870 wybuchła wojna między Francją a Niemcami,
dlatego wielu biskupów powróciło do domu.

Poza tym wycofano z Rzymu wojska francuskie,
które miały chronić Rzym, a miasto zajęły wojska piemonckie.

20 października 1870 papież ogłosił odroczenie soboru
do bardziej odpowiedniego momentu.

Nie można już było omówić innych schematów:
obok przewidzianych pozostałych 49,
także całościowego schematu o „Kościele Chrystusa”.

Literatura:

Fischer-Wollpert R., *Leksykon papieży*,
przeł. B. Białecki, Znak, Kraków 1998, s. 251-253.

Ilustracje: Wikipedia.

Dziękuję za uwagę!
Króluj nam, Chryste!